

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Абалкин Л.И. Что такое хозяйственный механизм? / Л.И. Абалкин. – М.: Мысль, 1980. – 79 с.
2. Алексеев И.А. Экономический механизм управления развитием промышленных предприятий / И.А. Алексеев, Л.П. Белонога, В.И. Михайловский, С.В. Паранчук. – Львов: Світ, 1991. – 156 с.
3. Галаца І.О. Потенціал інноваторів: механізми використання / І.О. Галаца. За ред. Б.В. Буркинського. – Одеса: ІПРЕД НАН України, 2005. - 298 с.
4. Грузнов И.И. Эффективные организационно-экономические механизмы управления (теория и практика) / И.И. Грузнов. – Одесса: Полиграф, 2009. – 528 с.
5. Захарченко В.И. Политика научно-технического развития региона / В.И. Захарченко. - Одесса: ОЮИ ХНУВД, 2007. - 48 с.
6. Кендюхов О.В. Сутність і зміст організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом підприємства / О.В. Кендюхов // Економіка України. - 2004. - № 2 . - С. 33-41.
7. Кульман А. Экономические механизмы / А. Кульман. Пер. с фр. /общ. ред. Н.И. Хрустальной. – М.: Прогресс, 1993. - 192 с.
8. Цуркан С.М. Головні засади побудови організаційно-економічного механізму поліпшення використання персоналу промислових підприємств / С.М. Цуркан // В кн. «Ефективність реструктурованих господарських систем: проблеми і фактори підвищення». Монографія // за ред. проф. В.І. Осипова. - Одеса: Атлант, 2007. - 362 с.

УДК [005.412:658.152]:637.1

ХАРКІВСЬКИЙ Д. Ф., д-р екон. наук, професор, МИРОНЮК Т. І., аспірант
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В статті визначено роль інвестування та розглянуто основні його проблеми на молокопереробних підприємствах. Запропоновані перспективні напрями підвищення ефективності цього процесу.

Ключові слова: молокопереробні підприємства, інвестиційний розвиток, ефективність, державне регулювання, конкурентоздатність, інвестиційна привабливість.

The authors in the article have considered the role of investment and its basic problems on the dairy enterprises. Perspective directions of efficiency increase of this process have been offered.

Key words: dairy enterprises, investment development, efficiency, state regulation, competitiveness, investment attractive.

Вступ. Молоко споживає майже все населення світу, тому його виробництвом займаються у всіх країнах. Молочна галузь в нашій державі є однією з головних ланок агропромислового комплексу, питома вага якої в загальних обсягах виробництва харчової та переробної промисловості досягає 18%. Її основним завданням є забезпечення населення високоякісними продуктами харчування, а переробної промисловості – сировиною. Розвиток молочної галузі України суттєво знизився після 1990 року. Спад виробництва молока був досить довгим та

глибоким, а його відродження у порівнянні з іншими галузями АПК почалося пізніше, що суттєво вплинуло на стан молокопереробних підприємств. Сьогодні функціонування молокопереробної промисловості України зумовлене її особливостями та характеризується наступним: вона відноситься до ресурсообмежених галузей; відрізняється масовим виробництвом; термін реалізації продукції є обмеженим. Окрім існуючих проблем із сировинним забезпеченням, спостерігається значна зношеність технологічного обладнання молокопереробних підприємств та скорочення коштів на їх поновлення. Дуже повільно впроваджуються новітні прогресивні технології щодо випуску якісної молочної продукції. Погіршується фінансово-економічний стан малих виробників, які працюють в основному в своїх регіонах і не можуть вплинути на ринок в цілому.

Подальший розвиток молокопереробної галузі в нашій країні залежить в основному не від екстенсивних факторів (збільшення кількості молокопереробних підприємств, кількості робочої сили, поголів'я молочного стада), а від інтенсивних, що базуються на результатах інвестиційної діяльності. Адже без стимулювання інвестиційної діяльності неможливий економічний та соціальний розвиток держави.

Питаннями підвищення ефективності функціонування молокопереробної галузі займаються зокрема такі вітчизняні вчені-економісти, як І.М.

Галак [2], М.М. Ільчук [3], Л.О. Мармуль [6], В.Я. Месель-Веселяк [7], П.Т. Саблук [9], І.Н. Топіха, Д.Ф. Харківський [8], Г.В. Чабан, О.О. Швець [10].

Постановка завдання. Важливим на сучасному етапі господарювання у молокопереробній галузі є застосування такого організаційно-економічного механізму, в якому поєднується управління виробництвом молока, його переробкою та реалізацією, де контролюється все – від моменту закупівлі племінних корів до пакування готової продукції та її транспортування. Тому в умовах обмеженості фінансових ресурсів інвестування повинно бути максимально ефективним. Існуюча система управління на молокопереробних підприємствах не завжди відповідає вимогам часу, тому, як на великих, так і на малих за розміром підприємствах інвестиційні ресурси освоюються не завжди ефективно, в результаті чого нерідко використовуються надмірні обсяги позикових ресурсів. Виходячи з цього метою даної статті є визначення основних напрямів підвищення ефективності інвестування молокопереробних підприємств.

Результати. Серед факторів, що негативно впливають на здійснення інвестиційної діяльності молокопереробних підприємств, можна виділити такі:

- відсутність підтримки інвестиційної діяльності не лише з боку держави, а й з боку місцевих органів самоврядування;
- відсутність чіткого механізму встановлення закупівельних цін на сировину та недостатній рівень її якості згідно з вимогами СОР;
- відсутність досконалої інфраструктури інвестиційного ринку;
- відсутність повної інформаційної бази про інвестиційний ринок та інвесторів, які згодні реалізовувати інвестиційні проекти;
- відсутність ефективної організації інвестиційного процесу на більшості молокопереробних підприємств;
- непристосованість страхових послуг щодо інвестиційного процесу;
- нестача власних коштів молокопереробних підприємств;
- великі витрати використання кредитних ресурсів;
- здорожчання енергетичних ресурсів.

Така ситуація підтверджує, що управління інвестиційним процесом підприємств молокопродуктового підкомплексу потребує суттєвого удосконалення з метою підвищення його ефективності.

Вимоги СОР та ЄС щодо переробки на промислову продукцію молока від приватного сектору з малою кількістю корів (де 1-2 корови на сім'ю) є доволі обґрунтованими. Адже тут практично неможливо створити умови для забезпечення якості та безпеки молока і молочної сировини. Цього можна досягти лише за рахунок впровадження механізованого доїння корів з послідовним охолодженням молока. Тому, ми вважаємо, що в цьому випадку державі слід надавати пільги приватним

господарствам з метою придбання такого обладнання та підвищення якості молочної сировини, що дозволить розв'язати цю проблему та, відповідно, підвищить інвестиційну привабливість підприємств з переробки молока.

Ще одним питанням, яке слід вирішувати на рівні держави, є регулювання закупівельних цін на молоко та, відповідно, на готову молочну продукцію, оскільки, за даними підприємств з переробки молока, витрати молока-сировини в її собівартості становлять в середньому 60%, а по деяких видах молочної продукції досягають 83%. В літні місяці і в найкращі роки виробничі потужності молокопереробних підприємств завантажені у кращому випадку на 80%, взимку ще менше. На Заході такої сезонності немає. Звичайно в цих умовах, ціна на молоко різко зростає (в 2007 році вона склала 1,6 – 1,7 грн./л.), підприємства працюють собі в збиток, а влітку намагаються отримати хоча б якісь прибутки. Тобто, можна зробити такий висновок, що в нашій державі фактично немає чіткої політики ціноутворення. Вона складається стихійно під впливом багатьох факторів. За матеріалами досліджень науковців коефіцієнт еластичності за ціною на молочну продукцію в Україні становить 0,8, тобто зростання ціни на 1% призводить до зменшення споживання на 0,8%. І без втручання держави та професійних організацій з узгодження цін тут значних змін не буде. Молочна промисловість не може розвиватись відокремлено від сільськогосподарського виробництва, тому актуальними є питання щодо зменшення цін на молочну сировину, що дозволить підвищити конкурентоздатність готової продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках. Отже, пріоритетним напрямом підвищення конкурентоспроможності є удосконалення фінансово-економічних умов господарювання сільгоспідприємств, зокрема формування доступу до фінансових ресурсів, системи державної підтримки та удосконалення умов оподаткування.

Отже, основою державного регулювання інвестиційного процесу підприємств молокопродуктового підкомплексу з метою підвищення їх інвестиційної привабливості має стати, в першу чергу, гармонізація законодавства України в галузі освіти, науки, технологій, технологічного та інвестиційного розвитку з міжнародними стандартами, прийнятими в розвинутих країнах світу. Відповідно до цього необхідно:

- запровадити пільгове оподаткування інноваційної діяльності підприємств з переробки молока, науково-дослідних та конструкторських організацій з метою сприяння залученню додаткових коштів на фундаментальні наукові дослідження, розробити і впровадити у виробництво нові технології, забезпечуючи при цьому найсприятливіші умови для співробітництва наукових та підприємницьких структур;
- активізувати інвестиції в таких сферах прикладних НДДКР, як машинобудування, біотехнології, інформаційні технології, які найбільш ефективні для розвитку молочної галузі та користуються попитом на внутрішньому ринку;
- запровадити пільгове кредитування

учасників ринку молока та молочних продуктів;

- розширити масштаби застосування державної контрактної системи для молокопереробних підприємств з підвищенням ролі і значення державного замовлення;

- сприяти залученню іноземного інвестиційного капіталу для розширення та реалізації інвестиційних програм молокопереробних підприємств;

- запровадити систему моніторингу цін на молоко та молочну продукцію;

- стимулювати інвестиційну діяльність молокопереробних підприємств за допомогою фінансово-кредитних, податкових стимулів, сприяння реалізації конкретних найбільш ефективних інвестиційних проектів, застосування протекціоністських заходів (застосування тарифних та нетарифних інструментів);

- удосконалити митний контроль та захист виробників вітчизняних молочних продуктів.

В умовах членства України у СОТ молокопереробним підприємствам для виробництва конкурентоспроможної продукції необхідно в процесі інвестування використовувати дешевші інвестиційні ресурси. Заходами в цьому напрямку можуть бути, в першу чергу, їх диверсифікація – продаж власних цінних паперів (для ВАТ та ЗАТ) та, по-друге, використання фінансового лізингу як альтернативного джерела ресурсів інвестування. Це допоможе розв'язати ряд проблем: оновити матеріально-технічну базу, не вилучаючи з обігу велику суму грошових коштів, яка необхідна на придбання такого оснащення, економія витрат на використання фінансового лізингу перед банківським кредитом.

Цей метод фінансування має значні переваги перед кредитом, оскільки у вітчизняних лізингових компаній авансовий платіж становить лише 20–40% вартості обладнання та у лізинг надається ліквідне обладнання, що не потребує гарантій повернення коштів лізингоотримувачем. Тобто лізинг дає можливість заощадити кошти на початкових стадіях реалізації інвестиційних проектів. Для найшвидшого практичного застосування механізмів лізингу на молокопереробних підприємствах ми пропонуємо зменшити відсоток авансового платежу до 5-10%, це зробить його більш привабливим. Також перевагою лізингу є певна гнучкість щодо здійснення платежів. В якості об'єктів лізингу може виступати обладнання, транспортні засоби і продуктивна худоба. Це допоможе молокопереробним підприємствам створити власні сировинні зони та підтримати таким чином виробників молока.

Для того щоб процес управління інвестуванням був ефективним, нами визначені пріоритетні напрями використання інвестиційних ресурсів, до яких відносяться:

- здійснення інновацій – розробка «ноу-хау» з виробництва продукції (морозива, йогуртів, сирків з різними добавками варення, шоколаду та інших інгредієнтів з урахуванням попиту всіх категорій споживачів);

- впровадження досконалої технології

гомогенізації (високотемпературної обробки молока-сировини з метою подрібнення його жирових кульок), за рахунок чого збільшуються строки зберігання готової продукції без додавання консервантів та втрати всіх якісних властивостей;

- придбання устаткування (сушильних та вакуум-апаратів) для переробки вторинної сировини

- сироватки та молочного відвіюку з метою виробництва казеїну та сухого молока, яке зараз користується великим попитом у світі;

- будівництво цехів для виробництва різних видів молочної продукції,

- придбання або лізинг високотехнологічних ліній з переробки молока, наприклад, апарату «Дивемілк», який розроблено інститутом теплофізики для покращення органолептичних властивостей продукції, уповільнення окисних процесів та збільшення термінів зберігання, також відомого шведського виробника техніки «Альфа-Лавал», пакувального обладнання фірми «Трепко», яке враховує розширення видів упаковки, продуктів пакування, подовження термінів їх споживання та робить процес переробки молока замкнутим.

Ще одним перспективним напрямом поліпшення ситуації в молочній галузі, як ми вважаємо, є кооперація виробників молока. Необхідно зосередити всі зусилля на підвищенні виробництва молока за рахунок зростання продуктивності корів при одночасному збільшенні їх кількості. При цьому необхідно забезпечити рентабельність виробництва на рівні 10-15%, що дозволить в перспективі знизити закупівельні ціни на молоко. Відповідно така кооперація повинна проходити при державній підтримці, стимулюванні та контролі цього процесу. Це дозволить, в першу чергу, вирішити проблеми самих виробників молока, а, по-друге, забезпечити молокопереробні підприємства сировиною, тим самим максимально завантажити їх виробничі потужності. Тут є певні позитивні моменти – створена Українська молочна компанія – вузько-спеціалізоване високотехнологічне підприємство з виробництва молока зі статусом племінного репродуктора. Нею побудовані ферми на 14 тис. голів, на що витрачено близько 0,5 млрд. грн., в яких первістка дає за період лактації 8200 кг. Тому для підвищення ефективності виробництва підприємств-виробників молока Одеської області їм слід застосувати цей досвід у своїй діяльності.

Крім того, для підвищення інвестиційної привабливості галузі та самих молокопереробних підприємств необхідно удосконалити економічні взаємозв'язки між виробниками та підприємствами переробки молока, тобто створювати регіональні інтегровані структури кластерного типу. Адже, за дослідженнями вітчизняних вчених сталому розвитку агропромислового виробництва в нашій країні перешкоджає недостатня інтеграція між виробниками сільськогосподарської продукції, переробними підприємствами та науковими організаціями [5; 11]. Кластерний підхід організації виробництва характеризує себе як «активна точка зростання економіки». Тобто в даному випадку на ринку функціонує не окреме підприємство, а їх сукупність –

кластер. При такій взаємодії всіх ланок виробничого процесу досягається синергетичний ефект. Тобто, в першу чергу, об'єднуються зусилля управлінських структур, підприємств, суб'єктів інвестиційної та інноваційної діяльності, що беззаперечно надає переваги у конкурентній боротьбі, сприяє впровадженню інновацій та раціональній організації системи постачання, виробництва й збуту. Крім цього, основною метою створення кластерного виробництва молочної продукції є взаємодія та координація зусиль всіх учасників кластеру з метою підвищення ефективності та розширення процесу інвестування за рахунок розподілу та диверсифікації ризиків та способів інвестування, реалізації тих інвестиційних проектів, поодинокі здійснення яких було б недоцільним та неефективним.

При переході до таких інтегрованих формувань по виробництву – заготівлі – переробці – реалізації молокопродуктів на регіональному рівні необхідно забезпечити організаційно-стимулюючу систему підвищення ефективності виробництва в молочної галузі, яка повинна включати такі основні елементи, як єдиний бізнес-план для всіх стадій виробництва молока та молокопродуктів; систему нормативних економічних показників, які відображають місце кожного партнера в комплексному плані виробництва та реалізації молочної продукції; оцінку результативності, якості праці конкретного партнера та його внеску в кінцеві результати. Наявність таких показників та заходів посилить економічну відповідальність партнерів за упушення в інтеграційному процесі і таким чином сприятиме ефективній роботі молокопродуктового підкомплексу Одеського регіону.

Досвід зарубіжних країн свідчить, що інтеграція в молочної галузі – це об'єктивний процес, пов'язаний з необхідністю підвищення ефективності товарного виробництва та конкурентоспроможності молочної продукції як на внутрішньому, так і на світовому ринках. У більшості розвинутих країн стадії виробництва, переробки та реалізації продукції поєднуються в єдиному підкомплексі. Наприклад, у Великобританії, Італії, Данії конкурентна боротьба привела до створення об'єднань по виробництву, переробці та реалізації продукції споживачу [1]. Так, молокопереробні заводи сприяють придбанню фермерами інвентарю, обладнання, дбають про рівень ведення племінної роботи, ветеринарного і санітарного контролю на молочних фермах. Інтеграційні процеси в молочної галузі наведених країн спрямовані на підвищення якості продукції, зменшення витрат на кінцеву продукцію, задоволення вимог на всіх стадіях виробництва. Наприклад, у Фінляндії та інших країнах Північної Європи відпрацьована державна політика формування та розвитку кластерів, у різних штатах Сполучених штатів Америки працюють комісії по розробці кластерних стратегій, які в основному орієнтовані на інноваційну діяльність. Також цікавим є приклад Японії, де на базі технопарків організовані регіональні центри організації зусиль уряду, навчальних та промислових установ для реалізації соціально-економічних

проектів кластерного розвитку територій. У Санкт-Петербурзі створено агропромисловий пул – молочний кластер «Петмол», Європейським союзом підготовлений меморандум по реалізації кластерної політики.

Аналіз формування кластерних структур у різних країнах дозволив виділити такі основні фактори цього процесу. В першу чергу, це територіальний, що аналізує географічні особливості певного регіону. Виявляються значні переваги створення кластеру окремої галузі. Цей фактор дозволяє нам зробити висновок, що саме Одеський регіон має всі необхідні географічні умови для створення та розвитку кластерної організації виробництва молочної продукції. Одним з найважливіших факторів є економічна єдність та спільне використання ресурсів. Тобто учасники кластеру мають можливість збільшувати обсяги виробництва завдяки спрощенню та здешевленню доступу до спеціалізованих факторів виробництва (молочної сировини, охолоджуючого обладнання та іншого устаткування) за рахунок в основному вертикальної інтеграції (ланцюг «постачальник-покупець»). Також присутній інноваційний фактор, який полягає у постійному впровадженні прогресивних технологій та вимагає значних капіталовкладень, що досягається за рахунок синергізму, зокрема фінансово-інвестиційного, який пов'язаний в основному з розподілом інвестиційних ресурсів, взаємним кредитуванням підприємств, лізингом устаткування та іншими взаємними вигодами. Також позитивним моментом кластерного підходу до організації виробництва є інформаційний обмін між учасниками кластеру, що сприяє швидкому руху інформації та координації їх інтересів.

Впровадження кластерів в агропромисловий комплекс нашої держави потребує дослідження теоретичних та практичних питань, які пов'язані із питаннями розробки територіальних програм формування кластерів у відповідності з регіональними особливостями. Це потребує попередніх розробок та схем кластерної організації виробництва молочної продукції. Тому в цьому напрямку слід застосовувати зусилля як державних органів, наукових установ, так і підприємств. У створенні молочної регіонального кластеру значна роль відводиться державним структурам управління регіону, про які ми згадували раніше. До їх повноважень також необхідно включити допомогу в організації партнерських відносин між суб'єктами-учасниками кластера, кластерною радою та іншими управлінськими організаціями, які пов'язані із організацією цього процесу. Активна координація дій державних управлінських структур дозволить пришвидшити ефективність виробництва та соціально-економічного розвитку регіону.

В цьому напрямку ми пропонуємо створити кластер молочної продукції південного регіону (рис.1), до якого входять підкластери:

- 1) підприємств виробників молока та селянських господарств,
- 2) навчальних закладів по підготовці кваліфікованих кадрів (Одеська національна академія харчових

технологій, Одеський державний аграрний університет),

3) молокопереробних підприємств з розвиненим транспортним цехом.

* - особисті селянські господарства

Рис. 1 - Організаційна схема молочного кластеру Одеського регіону

До зазначених підкласстерів долучити банківські установи; конструкторські і інноваційні підприємства та маркетингову групу по збуту продукції.

Ефективність кластерної взаємодії полягає в наступному:

- 1) зростає продуктивність праці;
- 2) поживаються інноваційні процеси та забезпечується висока спеціалізація;
- 3) розширюється доступ до ринків збуту;
- 4) підвищується кваліфікація робочої сили;
- 5) є можливість формування нових підприємств;

6) забезпечується високий рівень економічного розвитку та конкурентоспроможності.

Також кластерна організація виробництва молочної продукції забезпечить досягнення синергетичного ефекту, на основі якого можливо реалізувати всі заходи щодо зростання ефективності діяльності всіх складових структур кластеру, зокрема розширення та підвищення ефективності інвестиційного процесу.

Висновки. Отже, для підтримки фінансово-економічного стану підприємств молокопереробної галузі та сприяння підвищенню інвестиційної привабливості доцільним є:

- 1) здійснення жорсткого державного контролю за якістю молока-сировини – для чого необхідно

привести у відповідність стандарти із вимогами СОТ;

2) стабілізація закупівельних цін на молоко – доцільно створити єдине фермерське агентство з продажу молока, що врахує інтереси всіх його виробників, а не кожного окремо;

3) запровадження пільгового кредитування учасників ринку молока та молочних продуктів – розробити дієві програми на основі встановлення партнерських зв'язків із банками;

4) встановлення чіткого контролю за здійсненням інвестування – доцільно створення на молокопереробних підприємствах інженерних груп, які відповідатимуть за впровадження інвестицій та інновацій.

Особливості вищезазначених напрямів створення умов ефективної роботи молокопродуктового підкомплексу можуть бути застосовані в умовах діяльності вітчизняних підприємств з переробки молока. Це забезпечить оптимальний шлях перебудови організаційно-господарського механізму молокопереробної галузі, дасть змогу уникнути надмірних витрат і помилок при її докорінній реконструкції, формуванні ефективної інфраструктури, в процесі чого виникає необхідність

розвитку комерційних служб, постачально-збутових організацій, логістичних схем, сервісних центрів, пунктів прокату та лізингу.

Запропоновані шляхи покращення використання інвестицій дають змогу значно підвищити їх

ефективність і на цій основі збільшити обсяги виробництва молочної продукції і покращити її якість.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Васильчак С.В. Формування ринку молока в Європейському союзі: уроки для України / С.В. Васильчак // Економіка АПК. – 2005. – № 5. – С. 139–143.
2. Галак І.М. Залучення інвестиційних ресурсів на молокопереробні підприємства / І.М. Галак // Економіка АПК. – 2005. – № 3. – С. 82–85.
3. Ільчук М.М. Адаптація переробних молокозаводів до вимог вітчизняного та зарубіжного продовольчих ринків / М.М. Ільчук // Економіка АПК. – 2002. – № 12. – С. 42–48.
4. Ключко В.М. Організаційно-економічний механізм підвищення конкурентоспроможності продукції молокопродуктового підкомплексу АПК / В. М. Ключко // Економіка АПК. – 2008. – № 10. – С. 129–133.
5. Маланчук Л.М. Удосконалювати механізм інтеграції виробництва і переробки молока / Л.М. Маланчук // Економіка АПК. – 1996. – № 7. – С. 26–30.
6. Мармуль Л.О. Державне регулювання інвестиційної діяльності переробних підприємств агропромислового комплексу / Л.О. Мармуль, І.В. Коваленко // Економіка АПК. – 2008. – № 12. – С. 62–69.
7. Месель-Веселяк В.Я. Напрями розвитку галузей тваринництва та їх державна підтримка / В.Я. Месель-Веселяк // Економіка АПК. – 2004. – № 9. – С. 3–8.
8. Методичні рекомендації з розробки стратегії інноваційного розвитку підприємств АПК // За редакцією Харківського Д.Ф. – Одеса, «Інвац». – 2006. – 32 с.
9. Саблук П.Т. Основні напрями розвитку високоефективного агропромислового виробництва в Україні / П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2002. – № 7. – С. 3–13.
10. Швець О.О. Особливості державного регулювання ринку молока і молочних продуктів в Україні при вступі в СОТ / О.О. Швець // АгроІнКом. – 2006. – № 1. – С. 22–25.
11. Яценко В.М. Формування і розвиток агропромислової інтеграції в Україні / В.М. Яценко // Економіка АПК. – 2004. – № 1. – С. 54–60.

УДК 34.096: [005.591:336.145]

ПАХТУСОВА В.Ф., канд. екон. наук, доцент

Одесская национальная академия пищевых технологий, г. Одесса

О ПРАВОВОМ РЕГУЛИРОВАНИИ МЕЖБЮДЖЕТНЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ ГОСУДАРСТВОМ И МЕСТНЫМИ ОРГАНАМИ ВЛАСТИ

В статье рассматриваются вопросы правового регулирования взаимоотношений между звеньями бюджетной системы в Украине. Особое внимание уделено действующему законодательству, связанному с межбюджетными трансфертами.

Ключевые слова: бюджетная система, межбюджетные отношения, межбюджетные трансферты, дотация выравнивания, субвенция.

In article questions of mutual relations legal regulation between parts of Ukrainian budgetary system are considered. The special attention is given to the current legislation, connected with interbudgetary transfers.

Key words: budget system, interbudgetary relations, interbudgetary transfers, levelling grant, subvention.

Введение. Одним из наиболее важных вопросов устойчивости бюджетной системы являются межбюджетные отношения между госу-

дарством и органами местного самоуправления. Межбюджетные отношения оказывают существенное влияние на результаты финансовой деятельности местных органов власти и государства в целом.

Принятый Верховной радой Бюджетный кодекс Украины внес существенные позитивные изменения в межбюджетные отношения между государством, Автономной республикой Крым и местными органами власти, в действующую ранее практику формирования региональных бюджетов.

Вместе с тем одной из основных проблем является проблема несоответствия объемов расходов, которые должно осуществлять государство согласно действующему законодательству и объемов расходов, которые оно на самом деле может осуществлять исходя из существующей налоговой системы, развития экономики и макроэкономических параметров. Вопросы практического применения основных положений в области межбюджетных отношений решаются еще не на должном уровне.